

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2. till "Förordnade om naturreservat för Blakliden".

SKÖTSELPLAN

Datum
2007-04-04

Beteckning
511-08014-2006

1(8)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BLAKLIDEN I ÅSELE KOMMUN

Foto: Andreas Garpebring/Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställande och skötsel av Blaklidens naturreservat är att bevara värdefulla naturmiljöer såsom urskogsartad granskog och skiktad, brandpräglad tallskog. Naturliga processer ska tillåtas fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, död ved, gamla grova träd och brandskadade träd ska finnas i gynnsam omfattning. Ingående Natura 2000-naturtyper samt i övrigt typiska växt- och djursamhällen och arter inom området ska ha ett gynnsamt tillstånd. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

Namn	Blakliden
Nummer	2402177
Natura 2000	SE0810517 Blakliden
Reg-DOS id	2010953
Kommun	Åsele
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Ca 12 km västsydväst om Fredrika, ekokarta 21I 0c & 21I1d, mittkoordinat: 1615424, 7103761
Naturgeografisk region	30 A: Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden
Gräns	Se bifogad karta
Markägare	Staten genom naturvårdsfonden
Fastigheter	Del av Storberget 1:1 (Fastighetsbildning pågår)
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	131,9 ha
Skyddad produktiv skog	113,7 ha

Naturtypsindelning ¹		Areal (ha)
Tallskog	- tallskog av lingonris-typ (2.1.1.4)	22,1 ha
Granskog	-granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)	66,8 ha
	-granskog av högörtstyp (2.1.2.6)	7,3 ha
Blandskog	-blandskog av ris-grästyp (2.3.1.2)	17,5 ha
Våtmarker	-gran-björkkärr av fattigtyp (3.2.1.3)	10,8 ha
	-fattigkärr av tuvullstyp (3.2.3.1)	6,9 ha
	-fattigkärr av starr-vitmosstyp (3.2.4.1)	0,5 ha

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994*, se bilaga 1.

Naturtypsindelning ²		Areal (ha)
Skog	-västlig taiga (9010)	96,7 ha
	-övrig skog (9900)	17,0 ha
Våtmarker	-öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	10,5 ha
	-skogsklädd myr (91D0)	3,8 ha
	-övrig våtmark (7926)	3,9 ha

²Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, se bilaga 2.

Blakliden ligger i östra delen av Åsele kommun, ca 12 km VSV om Fredrika, höjden över havet varierar mellan 360 – 540 meter. Reservatet sträcker sig från Blaklidkullens topp i väster, via en bitvis brant och småkuperad östsluttning med gott om småraviner och mindre backkärr ner i dalgången mellan Bergvattenkullen och Bräntkullen i öster. I de centrala och sydöstra delarna av området är marken bitvis storblockig och stenig. Området avvattnas via två mindre skogsbäckar som i reservatets sydöstra del rinner samman i Råbergsbäcken.

Berggrunden domineras av jämnkornig till porfyrisk rödgrå granit, s.k. Härnögranit. I nordligaste delen sker en övergång till äldre metagråvacka. Nordväst om reservatet finns ett relativt brett stråk med basisk metavulkanit eller amfibolit. Den dominerande isrörelseriktningen från nordväst innebär att det torde finnas inslag av denna mer näringsrika bergart i moränen inom reservatet. Reservatet ligger ovanför högsta kustlinjen. Jordarterna består av morän. I östra delen av reservatet finns moränkullar och moränryggar utan särskild orientering. Detta indikerar att moränformerna bildats av en ismassa som slutat röra sig och alltså skapat ett dödislandskap. I östra delen finns också en isälvsränna som löper i östlig riktning. Rännan är frampreparerad i morän av inlandsisens smältvatten.

Reservatet domineras helt av urskogsartade gran- barrbland- och tallskogar. Områdets västliga delar är helt grandominerade, med en tallinslaget ökar mot öster i reservatet. Skogarna på Blaklidkullens östsluttning består i huvudsak av urskogsartad granskog av frisk blåbärsristyp och medelgod bonitet. Skogen är fullskiktad med gott om gamla, grova träd, toppbrott och rikligt med stående och liggande död ved av olika dimensioner och nedbrytningsgrader. Många av granarna är mellan 200 till 300 år gamla. I hela sluttningen finns ett sparsamt inslag av flerhundraåriga tallöverståndare, där de äldsta torde närma sig 500 år. Insprängt i den i övrigt friska skogsmarken finns sump-dråg och små trädbevuxna, sluttande backkärr med inslag av högorter. På toppen av Blaklidkullen växer en gles och lågproduktiv granskog med stort inslag av klena och lågvuxna bukettbjörkar. Två mindre bäckar som löper utmed reservatets norra respektive södra kant rinner samman i reservatets östra del. Utmed bäckarna är granskogen mycket grov och högvuxen och det finns ett stort inslag av både hög- och lågorter i markfloran. I bäckkanten ökar även lövinslaget markant och här förekommer både enstaka gamla grova sälgar liksom en del grövre glasbjörk. På åsryggen mellan de bägge bäckarna, liksom i reservatets södra spets ligger områden med fullskiktad tallskog med gott om 300 till 400-åriga, ofta höga och grova tallar, gott om träd med brandljud samt allmänt med stående och liggande död ved. En lång tids avsaknad av brand i området har gjort att graninväxning i tallskogen är stor. Överlag är skogarna i området mycket hänglavsrika och många av de äldsta träden är helt draperade i garn- och manlavar. I hela urskogsdelen av reservatet finns bara enstaka avverkningssstubbar, främst i tallskogen. Samtliga avverkningsspår härrör från dimensionsavverkningsepoken för minst 100 år sedan. I reservatets nordligaste del finns ett mindre delområde med knappt 100 årig lövrik granskog med inslag av enstaka äldre överståndare. I detta område finns det rikligt med äldre avverkningssstubbar. I reservatets södra del finns ett par småhyggen som avverkats för drygt 10 år sedan, varefter inga skogsvårdsåtgärder vidtagits. Hyggen är mycket sparsamt förnygrade med i huvudsak starkt älgbetat lövsly.

Merparten av reseervatets skogar uppvisar spår av äldre tiders skogsbränder. I de tall-
dominerade delarna finns mycket gott om brandspår i form av kolade stubbar och
gamla tallar med brandljud. Även i gransluttningen på Blaklidkullen finns en del
brandspår i form av enstaka kolade stubbar. Reseervatet verkar dock ha undgått brän-
der under en lång tid och de spår som finns i området är troligen minst 150 till 200 år
gamla.

Våtmarkerna i området består till största delen av opåverkade och mestadels glest
trädbevuxna backkärr med tuvull-starrvegetation. Små senvuxna margranar domine-
rar träd och buskskiktet medan fältskiktet består av tuvull och olika starrarter. I om-
rådets nordöstra del, mellan Blaklidkullen och Adamsberget, finns ett tydligt dik-
ningspåverkat myrområde som delvis ligger inom reseervatets gränser.

Blaklidens karaktär av starkt urskogsartade gran- barrbland- och tallskogar gör om-
rådet gynnsamt för växter och djur som är beroende av ostörda ekosystem. Inom om-
rådet har följande rödlistade arter och signalarter påträffats (hotkategori inom paren-
tes): doftskinn (NT), gammelgransskål (NT), gränsticka (NT), harticka (NT), lapp-
ticka (NT), ostticka (VU), rosenticka (NT), rynkskinn (NT), tallstocksticka (VU),
trådticka, ullticka, bårdlav, dvärgbägarlav (NT), knottrig blåslav (NT), luddlav, lung-
lav (NT), skinnlav, skrovellav (NT), stuplav, violettgrå tagellav (NT), spindelbloms-
ter, torta, lavskrika (NT), sidensvans och tretåig hackspett (VU).

Inga kända fornlämningar eller kulturminnen finns inom reseervatet. En och en halv
kilometer sydöst om reseervatet finns ett övergivet torp kallat Råberg. Bosättarna där
har möjligen nyttjat delar av reseervatet för skogsbete och/eller slåtter, om än inga
spår som indikerar detta återstår i dag. I framförallt de talldominerade delarna av
reseervatets skogar finns enstaka spår av äldre tiders skogsbruk; stubbar med spår av
manuella avverkningsmetoder, lumpade stockdelar och stämplingsbleckor på kvar-
stående gammeltallar.

Blakliden är i dag i stort sett helt okänt bland den naturintresserade allmänheten och
nyttjas därför också i mycket begränsad omfattning för rörligt friluftsliv.

Natura 2000

Blakliden ingår i Natura 2000, den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områ-
den, (Natura 2000-id SE0810517). De naturtyper (livsmiljöer) som enligt EG:s habi-
tatdirektiv (Rådets direktiv 92/43/EEG) förekommer inom reseervatet är *västlig taiga*
(9010), skogbevuxen myr (91D0) samt *öppna svagt välvda mossar, fattiga och in-
termediära kärr och gungflyn* (7140).

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reseervatet är indelat i tre skötselområden med utgångspunkt från de övergripande
naturtyperna i området samt den skötsel som ska genomföras inom respektive natur-
typ (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett antal mätbara bevarandemål.
Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är upp-
nådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 96, 1 ha

Skötselområdet består av gran-, barrbland- och tallskogar på frisk till fuktig mark (bilaga 3, skötselområde 1). Huvuddelen av skötselområdet utgörs redan i dag av olikåldriga bestånd med gott om död ved och gamla träd (bilaga 2, delområde 1). Skötselområdets skogar ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturskog uppgår till 96,1 ha.
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, skog som ska skötas med naturvårdsbränning, areal 17,6 ha

Skötselområdet består i huvudsak av talldominerade skogar på frisk mark (bilaga 3, delområde 2). Hela skötselområdet utgörs idag av naturskogsartade skogar med god skiktning, gamla träd och gott om död ved (bilaga 2, delområde 1). Skötselområdets skogar ska skötas genom naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen brandpräglad naturskog uppgår till 17,6 ha
- naturvårdsbränning berör hela området minst vart 80:e år
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd
- brandskadade träd förekommer med minst 20 stammar/ha
- efter brand sker förnygring med minst 1000 tallar/ha som når en höjd av minst 5 meter

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning och/eller åtgärder som efterliknar brand skall utföras inom skötselområdet. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall, vilket är med 50-80 års mellanrum. Om graninväxning i delar av området utgör ett hinder kan avverkning för att underlätta kontrollerad bränning genomföras. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där ovan beskrivna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat. Någon tidpunkt för genomförande föreskrivs därför inte i skötselplanen.

3.3 Skötselområde 3 våtmarker med fri utveckling, areal 18,2 ha

Området består i huvudsak av olika glest trädbevuxna backkärr med tuvullstarrvegetation (bilaga 3, delområde 3). Merparten av skötselområdets våtmarker är hydrologiskt helt intakta. Några mindre, perifera delar av skötselområdet består av dikningspåverkade våtmarker. Påverkansområdet för dessa diken ligger i huvudsak utanför naturreservatet. Skötselområdets myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 18,2 ha, varav skogsklädd myr utgör 3,8 ha
- minst 14,3 ha av våtmarksarealen ska ha ostörd hydrologi.
- volymen stående död ved på de trädbevuxna våtmarkerna uppgår till minst 15 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Blakliden bedöms få måttlig omfattning och bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att en mindre parkeringsplats anläggs efter den skogsväg som passerar genom reservatets sydöstra del. Parkeringsplatsen får fungera som naturlig entré till reservatet. En informationsskylt med karta över reservatet ska sättas upp vid entrén. Ytterligare en reservatsskylt placeras ut där skogsvägen tangerar reservatets sydvästra hörn. Placeringar av anläggningarna redovisas på kartan i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas en tydlig entré till reservatet
- Det ska finnas en mindre P-plats vid entrén
- Det ska finnas väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av natur- och kulturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

Skötselåtgärder

- Anläggning av P-plats och entré.
- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inom reservatet finns inga övriga anläggningar.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Naturvårdsbränning	Skötselområde 2, bilaga 3	1
Anläggning av P-plats	Se bilaga 4	2
Montering av informations- skyltar	Se bilaga 4	1

9. Tillsyn och uppföljning

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske årligen. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (se bilaga 3) och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur
3. Skötselområden för naturvärden
- 4 Anläggningar för friluftsliv